

LEON PILINGER – NOVI PREDSEDNIK ZDCIVS Andreja Rožič

Adolf Videnšek in Leon Pilingler

Foto: Samo Urbančič

V torek, 24. marca 2026, je potekala **redna in volilna seja Skupščine Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije**, na kateri se je zaključil mandat dosedanjega vodstva za obdobje 2022–2026. Po kar 12. letih uspešnega vodenja, se je s funkcije predsednika poslovil **Adolf Videnšek**. V tem času je prispeval k stabilnemu delovanju zveze, izboljšanju njene prepoznavnosti ter razvoju programov za pomoč in podporo članom.

Za **novega predsednika Zveze**, za **mandatno obdobje 2026–2030**, je bil izvoljen **Leon Pilingler**, ki bo skupaj z novoizvoljeno ekipo nadaljeval začrtano pot ter se soočil z novimi izzivi. Med ključnimi nalogami novega vodstva bodo **ohranjanje pravic civilnih invalidov vojn**, izboljšanje njihove kakovosti življenja ter aktivno sodelovanje z državnimi institucijami in sorodnimi organizacijami doma in v tujini.

V **upravni odbor zveze** so bili imenovani: **Mirjan Bubnič** (DCIV Primorske), **Franc Ožir** (DCIV Celje), **Alojz Erlah** (DCIV Dolenjske, Bele krajine in Posavja) in **Janez Gorše** (DCIV Ljubljana). **Mirjan Bubnič** in **Franc Ožir** bosta hkrati opravljala tudi funkcijo **podpredsednikov Zveze**, kar zagotavlja dodatno kontinuiteto in stabilnost vodenja.

Zveza tako vstopa v novo mandatno obdobje z jasnimi cilji, svežo energijo in zavezanostjo k nadaljnjemu razvoju ter učinkovitemu zastopanju interesov svojih članov – civilnih invalidov vojn Slovenije. Zlasti v času, ko svet pretresajo številne vojne in vsak dan agresorji pobijejo na tisoče otrok in odraslih civilnih oseb. Število invalidov pa gre v stotisoče.

PRIZNANJE STROKOVNOSTI ZVEZDANU PIRTOVŠKU Amarila Rižnar

Prof. dr. Zvezdan Pirtošek in Štefka Zlobec

Foto: arhiv ZIFS

Nevrolog prof. dr. **Zvezdan Pirtošek** je bil te dni imenovan za **neodvisnega strokovnjaka Združenih narodov za pravice starejših!** Gre za pomembno mednarodno funkcijo, v okviru katere strokovnjak **spremlja položaj starejših po svetu**, opozarja na kršitve njihovih pravic ter državam svetuje pri oblikovanju politik za njihovo zaščito in dostojno življenje.

Prof. dr. Pirtošek je tudi **predsednik strokovnega sveta Spominčice – Alzheimer Slovenija**, kjer pomembno prispeva k strokovnemu razvoju organizacije. Redno sodeluje pri svetovalnih sobotah v Spominčici – Alzheimer Slovenija, kjer **pomaga osebam z demenco in njihovim svojcem**, ter sodeluje pri izvedbi strokovnih predavanj. S svojim delom pa tudi aktivno prispeva k **razvoju področja demence** ter krepitvi nacionalnega in mednarodnega sodelovanja Spominčice. Njegovo imenovanje pri Združenih narodih dodatno potrjuje njegov strokovni ugled in dolgoletno predanost izboljševanju kakovosti življenja starejših.

Več lahko preberete na povezavi: <https://www.delo.si/novice/slovenija/zvezdan-pirtosek-imenovan-za-neodvisnega-strokovnjaka-zn-za-pravice-starejsih>

ČE BI BILO TAKRAT CEPIVO? Niko Kostjukovskij

Naslov članka, ki sprašuje, če bi bilo takrat cepivo, je v opomin vsem tistim, ki se danes celo na politični ravni zavzemajo **proti cepljenju otrok**. Otroci, ki niso bili deležni še **Salkovega brezplačnega cepiva**, so umirali in **zbolevali za otroško paralizo**. Danes so prav oni tisti, ki ne morejo razumeti proticepilcev.

Kaj je otroška paraliza in kakšne posledice pušča, pa se bomo pogovarjali v sredini oddaji **Odprta dlan, 8. aprila 2026**, med **10.30 in 11.15 uro** s predsednikom **Združenja paralizikov Slovenije Vinkom Križancem**. S svojimi vprašanji boste lahko sodelovali, če boste poklicali na številko studia **01 786 0 400**. Frekvence Radia Zeleni val pa so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

GIBANJE IN SOCIALNO VKLJUČEVANJE

Drago Perko

Predstavitve projekta Aktivno inkluzivno v regiji Zasavje

Foto: Drago Perko, Zveza ŠIS-SPK

V četrtek, 26. marca 2026, smo v Varstveno delovnem center Zasavje, ki deluje v Občini Zagorje ob Savi, izvedli javno predstavitev projekta **Aktivno inkluzivno**.

V uvodnem delu so **uporabniki VDC Zasavje** uprizorili kulturno točko. Sledili so pozdravni nagovori direktorice VDC Zasavje **Hedvike Kovač**, župana Občine Zagorje ob Savi **Matjaža Švagana**, Državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarstvo turizem in šport **mag. Dejana Židana**, predsednika Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite **Damijana Lazarja** in vodje ekspertne skupine projekta Aktivno inkluzivno **dr. Bora Štrumblija**.

Govorci so izpostavili pomen gibanja in socialnega vključevanja invalidov v športu, poudarili pomen dostopnosti vadbenih programov in objektov ter zagotavljanje enakih možnosti za invalide.

Na dogodku smo predstavili skupno dolgoročno načrtovano sodelovanje Zveze ŠIS-SPK in VDC Zasavje, ki je bil izbran za nosilca nalog regionalnega centra v regiji Zasavje. Predstavnik obeh organizacij pa sta podpisala dogovor o sodelovanju. Za koordinatorske aktivnosti s strani VDC Zasavje je imenovan **olimpijec Domen Pocięcha**, ki opravlja naloge namestnika direktorice in vodenje interesnih dejavnosti za uporabnike. Predstavil se je tudi strokovni delavec Klemen Pirman, ki je zaposlen na Zvezi ŠIS-SPK kot regijski koordinator športa invalidov za regijo Zasavje, s katerim lahko neposredno kontaktirate na e-mail: klemen.pirman@aktivnoinkluzivno.si in telefon 041 983 052.

Projekt Aktivno inkluzivno ob podpori Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, vodi Zveza ŠIS-SPK skupaj s konzorcijskim partnerjem Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez. Med glavnimi nalogami je izvedba redne vadbe za invalide. Znotraj projekta delimo redno vadbo na dva sklopa. Prvi je ABC vadba, ki jo vodijo novo zaposleni regijski koordinatorji. Drugi sklop so panožni programi, ki jih izvajajo športa društva, invalidske organizacije in drugi usposobljeni ponudniki. Med pomembni nalogami je tudi izvajanje usposabljanj in do-usposabljanj strokovnega kadra. Skupaj načrtujemo preko 350 novo usposobljenih in do-usposobljenih kadrov za delo na področju športa invalidov.

Regijski koordinator Klemen Pirman je z izvajanjem vadbe v regiji že pričel Prvi programi so se pričeli izvajati v Zagorju, sedaj pa programi potekajo tudi že v Litiji in v Trbovljah. Želimo si, da se vadbeni programi izvajajo v največjem številu lokalnih krajev, razpršeno v regiji.

Na današnjem dogodku so bili prisotni tudi župan Občine Trbovlje Zoran Poznič in podžupanja Vesna Jesih. Prav tako podžupanja Občine Litija Lijana Lovše, direktor občinske uprave Matej Drobež, vodja regijske pisarne OKS-ZŠZ Jernej Kovačič in drugi vabljeni. Veseli nas, da nas občine in druge javne institucije podpirajo pri načrtovanju in izvedbi aktivnosti za invalide. Skupaj bomo lahko veliko prispevali k socialnemu vključevanju invalidov v šport in družbo.

AKTIVNO INKLUZIVNO

Socialna vključenost invalidov na področju športa v obdobju 2024 – 2028

ZVEZA ZA ŠPORT
INVALIDOV SLOVENIJE
SLOVENSKI PARALIMPIJSKI KOMITE

SLOVENIJA

OLIMPIJSKI KOMITE
SLOVENIJE
ZDRUŽENJE
ŠPORTNIH ZVEZ

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

DEMENCI PRIJAZEN DAN Borut Pogačnik

Štefka Zlobec

Foto: B.P. – ZIFS 2026

V oddaji **Odprta dlan** skrbimo za ozaveščanje javnosti o različnih vrstah invalidov in invalidnostih, pa tudi o bolnikih, katerih finalno stanje je večkrat zelo podobno invalidnostim. Takšna finalna stanja so značilna za vse **vrste demenc**, ki jih je sicer **več kot 200**.

V oddaji **Odprta dlan**, **1. aprila 2026**, je predsednica **Združenja Spominčica-Alzheimer Slovenija** govorila prav o pomenu **ozaveščanja javnosti o demencah**. Ob tem povejmo še, da sem se kot voditelj oddaje, celo pošalil, da je demenca prišla v Slovenijo prav z nastopom njenega odmevnega predsedovanja, ker se prej o demencah sploh ni veliko ali pa nič govorilo. Stanje pa je bilo že veliko prej zelo tragično in dramatično, saj skoraj ne poznamo družino, ki ne bi imela med svojimi člani vsaj eno osebo, ki že ima določene znake ali predznake dementnosti. Zanimivo je bilo tudi to, da so vsi poslušalci, ki so sodelovali v tej kontaktni oddaji, povedali, da že imajo v svoji sredini takšno osebo. Ob Štefki Zlobec, so tudi sami naštevali točno iste znake dementnosti, kot jih pozna tudi stroka.

Štefka Zlobec je omenila, da je trenutno v Sloveniji več kot 500 Demenci prijaznih točk ter da so celo čakalne vrste za te točke, kar tudi ni bilo pričakovati. Prav tako si poslušalci želijo še več takšne oblike obveščanja, saj je ob izjemnem naraščanju tovrstnih obolenj, velikega pomena. Malokdo pa ve, da je prvo diagnozo demence opisal **Alois Alzheimer**, davnega leta 1906. Od takrat naprej se uporablja tudi terminus po njegovem priimku, čeprav poznamo tudi druge oblike demenc, vendar v manjšem obsegu. Gostja je opozorila tudi na bližajoči se majski mednarodni kongres, ki bo v Ljubljani in o čemer bomo še podrobno poročali v naslednjih številkah Sporočevalca.

Zanimivi oddaji lahko prisluhnete v arhivu Radia Zeleni val: <https://soundcloud.com/radiozelenival/odprta-dlan-tefka-zlobec>

VKLJUČEVANJE OSEB Z GLUHOSELEPOTO IN POMEN BRAJICE

Maja Rožac Mihovec

Brajica

Foto: Združenje DLAN

Osebe z gluhoslepoto se soočajo z izzivi pri komunikaciji in dostopu do informacij, zato je njihova vključitev v družbo, izobraževanje in delo še posebej pomembna. Poznavanje **brajice** je pri tem ključno. Omogoča samostojno branje, pisanje in spremljanje informacij, kar povečuje neodvisnost ter omogoča aktivno sodelovanje v šoli, na delovnem mestu in v vsakdanjem življenju.

Vsak mesec v **Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN** organiziramo **delavnice brajice**, kjer udeleženci utrjujejo svoje veščine in se hkrati družijo ter izmenjujejo izkušnje. Delavnice potrpežljivo in vztrajno vodi Timotej Skledar. Takšna redna praksa ni le učenje, temveč tudi korak k socialni vključenosti in samozavesti. Brajica je torej most do samostojnosti in enakopravnega sodelovanja v družbi – ključni del podpore za osebe z gluhoslepoto.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 16. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Vse več je tistih, ki se pritožujete nad URI Soča glede čakalnih dob za zdravniški pregled za pridobitev oziroma podaljšanje vozniškega dovoljenja. Težava je menda večplastna. Za Sporočevalca, smo za nekaj odgovorov na to temo prosili mag. Franca Hočvarja, ki je predsednik Sveta URI Soča.

V ta namen pa bo tudi oddaja Sončni žarek na Radiu Celje, kjer bo Franci Smrke, ki ima amputacijo noge, opisal vse krize in težave, ki jih je sam doživljal nedavno v zvezi s tem. Ker te težave niso od včeraj, bi bil res že čas, da se vodstvo ZZZS in Soča, dogovorita o tem, za invalide nadvse pomembnem vprašanju. Sicer pa so v skupščini zdravstvene zavarovalnice tudi predstavniki invalidov, in sicer sta Danijel Kastelic in Mateja Toman. Bomo pa o tem govorili še v eni oddaji in to v Odprti dlani v sredo, 22. aprila, ko bo gost prav državni svetnik Danijel Kastelic. Ker je v Državnem svetu tudi predstavnik invalidov, bomo poskušali izvedeti, kaj lahko Državni svet, kot prvi dom civilne družbe, naredi za to. Zlasti telesnim invalidom je osebni avto pogoj, da lahko prispejo do svojega delovnega mesta, ambulant, centrov za socialno delo, upravnih enot, itn.. In to seveda ob dejstvu, da javni avtobusni promet še vedno ni prilagojen, o železniškem in zamudah, pa ni vredno sploh razpravljati. Takšnih zamud verjetno ni po vsej Evropi. Toda pri nas, so to že kar »institucije«, ki za to nikomur ne odgovarjajo, kot se zdi.

DALJŠE ČAKALNE DOBE ZA PRVE PREGLEDE VOZNIKOV Z INVALIDNOSTJO

Franc Hočevar*

URI Soča

Foto: arhiv ZIFS

Na **URI Soča** potekajo **zdravstveni pregledi za voznike s posebnimi potrebami oziroma voznike z invalidnostjo**, katerih namen je strokovno oceniti zmožnost za varno vključevanje v promet ter po potrebi določiti prilagoditve vozila. Gre za specializirano ambulantno dejavnost, ki na nacionalni ravni že vrsto let pomembno prispeva k ohranjanju mobilnosti in samostojnosti oseb z invalidnostjo.

V zadnjih mesecih se pri izvajanju predvsem prvih pregledov **soočamo z daljšimi čakalnimi dobami**. V URI Soča se zavedamo, da je to za mnoge velik izziv, saj možnost vožnje za številne pomeni več kot le prevoz – pomeni samostojnost, dostop do dela, šolanja, zdravljenja in vsakodnevnega življenja. Do podaljšanja čakalnih dob je prišlo predvsem zaradi **pomanjkanja specialistov medicine dela, prometa in športa**. Zaradi odpovedi in daljših bolniških odsotnosti se je število zdravnikov, ki opravljajo te preglede, zmanjšalo, novih specialistov na tem področju pa je v Sloveniji zelo malo.

Zato so trenutno **najbolj prizadeti predvsem prvi pregledi**, kjer se prvič ocenjuje zmožnost za vožnjo. Trenutna čakalna doba za prvi pregled znaša približno 14 mesecev. Pomembno pa je poudariti, da podaljšanja voznških dovoljenj potekajo nemoteno, prav tako tudi pregledi, povezani s prilagoditvami vozil.

Pregled v **Ambulanti za voznike s posebnimi potrebami** je timska in strokovno zahtevna obravnava, namenjena oceni zmožnosti za varno vožnjo. Vključuje klinični pregled, pregled zdravstvene dokumentacije, oceno vidnih funkcij ter testiranje na simulatorju vožnje. Po potrebi se pacient dodatno napoti na psihološko oceno, diagnostične preiskave ali praktični preizkus vožnje s prilagojenim vozilom. Na podlagi vseh ugotovitev specialist poda mnenje o voznški sposobnosti ter določi morebitne potrebne prilagoditve vozila oziroma pogoje za varno vključevanje v promet.

Na URI Soča to problematiko jemljemo zelo resno. Vemo, da dolgotrajno čakanje posameznikom povzroča stisko in lahko pomembno vpliva na njihovo mobilnost ter kakovost življenja. Ker gre za širši, sistemski problem pomanjkanja specialistov na nacionalni ravni, **rešitve iščemo skupaj z Ministrstvom za zdravje in invalidskimi združenji**. Med predlaganimi možnostmi so vključitev širše mreže specialistov iz javnega zdravstva ter iskanje načinov, da bi del pregledov lahko prevzeli tudi drugi izvajalci. Ob tem na URI Soča aktivno iščemo dodatne zdravnike in se dogovarjamo tudi z zunanjimi strokovnjaki, da bi uporabnikom čim prej ponovno zagotovili hitrejši dostop do pregledov.

Naš cilj ostaja jasen: zagotoviti varno, strokovno in čim bolj dostopno obravnavo za vse uporabnike po Sloveniji.

*Franc Hočevar je predsednik Sveta URI Soča.

DVAJSET OSNOVNIH ŠOL IZ VSE SLOVENIJE SE BO POMERIL NA LIDLOVEM TURNIRJU V ODBOJKI SEDE - ODBITO

Drago Perko

Utrinek iz lanskoletnega finala v Štorah

Foto: Vid Ponikvar

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite (Zveza ŠIS – SPK) skupaj z dolgoletnim partnerjem in zlatim pokroviteljem Lidlom Slovenija v šolskem letu 2025/26 **organizira drugo sezono športnoozaveščevalnega projekta Odbito – turnirja v odbojki sede za osnovnošolce.**

Cilj projekta je spodbuditi osnovnošolce h gibanju, rednemu ukvarjanju s športom in aktivnemu življenjskemu slogu, hkrati pa otrokom, strokovnim delavcem šol in lokalni skupnosti približati parašport ter atraktivno športno disciplino – odbojko sede.

Projektu se je letos pridružilo **20 osnovnih šol, kar 11 več kot v pretekli sezoni.** Učenci so pod mentorstvom članic in članov slovenske reprezentance v odbojki sede ter šolskih športnih pedagogov skozi šolsko leto pridno trenirali in spoznavali to priljubljeno športno panogo, zdaj pa je napočil trenutek, da svoje znanje in spretnosti predstavijo tudi na državni ravni.

Na zaključnem turnirju bodo sodelovale OŠ Simona Jenka Kranj, OŠ Vavta vas, OŠ Dante Alighieri Izola, OŠ Antona Ukmarja Koper, OŠ Lucija, OŠ Preserje pri Radomljah, OŠ Poljane, OŠ Šmartno v Tuhinju, OŠ Rodica, OŠ Stranje, OŠ Selnica ob Dravi, OŠ Majšperk, OŠ Gustava Šiliha Laporje, OŠ Bakovci, OŠ Prestranek, OŠ Frana Kranjca Celje, OŠ Hruševca Šentjur, OŠ Štore, OŠ Kozje in OŠ Šempeter v Savinjski dolini. OŠ Jarenina se turnirja zaradi drugih obveznosti ne bo mogla udeležiti, čeprav so od novembra naprej vestno trenirali in spoznavali odbojko sede.

**VABLJENI NA LIDLOV TURNIR V ODBOJKI SEDE – ODBITO
V SREDO, 8. APRILA 2026, OD 9. DO 16. URE, V RDEČO DVORANO ŠRZ VELENJE
(Šaleška cesta 3, 3320 Velenje)**

V času turnirja med 9. in 16. uro bo za pogovor z vami na voljo:

- 9.00–16.00: **Lena Gabršček**, kapetanka slovenske reprezentance in koordinatorka projekta
- Od 13.00: **Damijan Lazar**, predsednik Zveze ŠIS–SPK
- **Eva Pečovnik**, Lidl Slovenija

Finalne tekme in podelitve nagrad bodo potekale med 14.30–16.00 uro.

TUDI ROKOPIS KAŽE PSIHOFIZIČNO STANJE Niko Kostjukovskij

Borut Pogačnik

Foto: Miha Godec

V petek, 27. marca, je naš urednik Borut Pogačnik predaval v Odvetniški šoli v Bernardinu, kjer vsako leto Odvetniška zbornica priredi predavanja z različnimi temami. Naslov tokratne predavateljeve teme je bil Razpad rokopisa – posegi umetne inteligence. Govoril je spremembah pisave v primerih različnih vrst invalidnosti ter opozoril na pomembnost prvega aksioma, ki govori, da je pisava odraz psihofizičnega stanja vsakokratnega pisca. Takoj ko se to stanje spremeni, prihaja v subtilnostih ali pa tudi do večjih sprememb oblikovne, gibalne in prostorske slike pisave. Opozoril je na vse večji vpliv umetne inteligence, saj že obstajajo robotske roke, ki so večje različnih pisav. Zato pa seveda opozorilo pred novodobnimi ponaredbami.

Po 45-ih minutah je bilo še veliko vprašanj poslušalcev, saj so to teme, o katerih se malo ali pa nič ne govori niti na akademskem nivoju. Približno 100 poslušalcev, se je z aplavzom zahvalilo za zanimivo in pestro predavanje.

SPOZNAVAMO OKUSE Irena Radanović

Kulinarična delavnica

Foto: Združenje DLAN

V **Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN** smo izvedli **kulinarično delavnico**, na kateri so se udeleženci podali v raziskovanje različnih okusov. S pomočjo tipa, vonja in okusa so prepoznavali sestavine ter preizkušali svoje zaznavanje. Aktivnost je bila zelo zanimiva, hkrati pa je od udeležencev zahtevala veliko zbranosti, truda in občutka za podrobnosti.

MODRI APRIL – MESEC OZAVEŠČANJA O AVTIZMU

Katarina Lukešević

Tudi osebe z avtizmom potrebujejo prostor v družbi

Foto: Zveza društev za avtizem Slovenije

April je mesec posvečen ozaveščanju javnosti o **avtizmu** ali motnji avtističnega spektra (MAS). Pravijo mu tudi **Modri mesec**, ki ne predstavlja samo modro barvo, s katero se izraža **podpora osebam z avtizmom** pri nas in po svetu, ampak je to frekvenca drugačnega dojemanja sveta, kot sporočajo na **Zvezi društev za avtizem Slovenije**.

Letošnji svetovni dan zavedanja o avtizmu, ki ga je leta 2007 razglasila Generalna skupščina Združenih narodov, je, kot vsako leto, **2. aprila** in je potekal pod geslom: **Avtizem in človečnost – vsako življenje je dragoceno**. Po zadnjih podatkih živi 25.000 do 30.000 oseb z avtizmom v Sloveniji. Pomembno je, da se skozi celo leto spomnimo, da so med nami tudi avtisti, ki kljub svoji razvojni motnji, **ne smejo biti nevidni v naši družbi**.

POLETNI PROGRAMI IN POČITNICE ZVEZE SONČEK 2026

Poletje s Sončkom

Foto: Zveza Sonček

Poletni meseci so v Zvezi Sonček že tradicionalno namenjeni **počitnicam za otroke, mladino in odrasle, obnovitveni rehabilitaciji odraslih s cerebralno paralizo ter zdravstveno-terapevtskim kolonijam za družine s predšolskimi otroki**. Tudi letos bodo programi potekali v **Vrtičah, Elerjih, Premančanu** ter v **Zdravilišču Thermana Laško**.

Programi so zasnovani tako, da udeležencem polepšajo poletne dni, ponudijo sprostitev, druženje in strokovno podporo ter omogočajo kakovostno preživljanje prostega časa v varnem in spodbudnem okolju.

Posebej veseli smo, da bomo lahko poletne programe v Centru Sonček Elerji izvajali tudi z novo opremo. Donacija podjetja Lidla Slovenija v znesku 20.000 evrov je omogočila nakup stropnega in bazenskega dvigala, ki bosta pomembno prispevala k lažji, varnejši in kakovostnejši obnovitveni rehabilitaciji otrok, mladostnikov in odraslih.

Razpisi in natančni termini programov bodo kmalu objavljeni na **spletni strani Zveze Sonček** (www.soncek.org), medtem ko so okvirni termini že objavljeni v novi številki **revije Sončnik**. Na poletne programe se bo mogoče prijaviti z e-prijavnico na spletni strani, prijavnice pa bodo na voljo tudi v Sončkovih centrih in regijskih društvih za cerebralno paralizo po vsej Sloveniji.

Pridružite se nam!

Za uspešno izvedbo programov bomo tudi letos potrebovali dodatno pomoč. K sodelovanju vabimo spremljevalce, športne inštruktorje, prostovoljce, fizioterapevte in druge sodelavce, ki bi želeli del poletja preživeti v Sončkovi družbi. Programi potekajo v enotedenskih terminih, sodelujočim pa zagotavljamo hrano, prenočišče, denarno nagrado, neprecenljive izkušnje ter možnost opravljanja študijske prakse. (vir: Zveza Sonček)

NAJTEŽJI INVALIDI ŽELIJO HITREJŠE UKREPANJE **Borut Pogačnik**

Franci Smrke

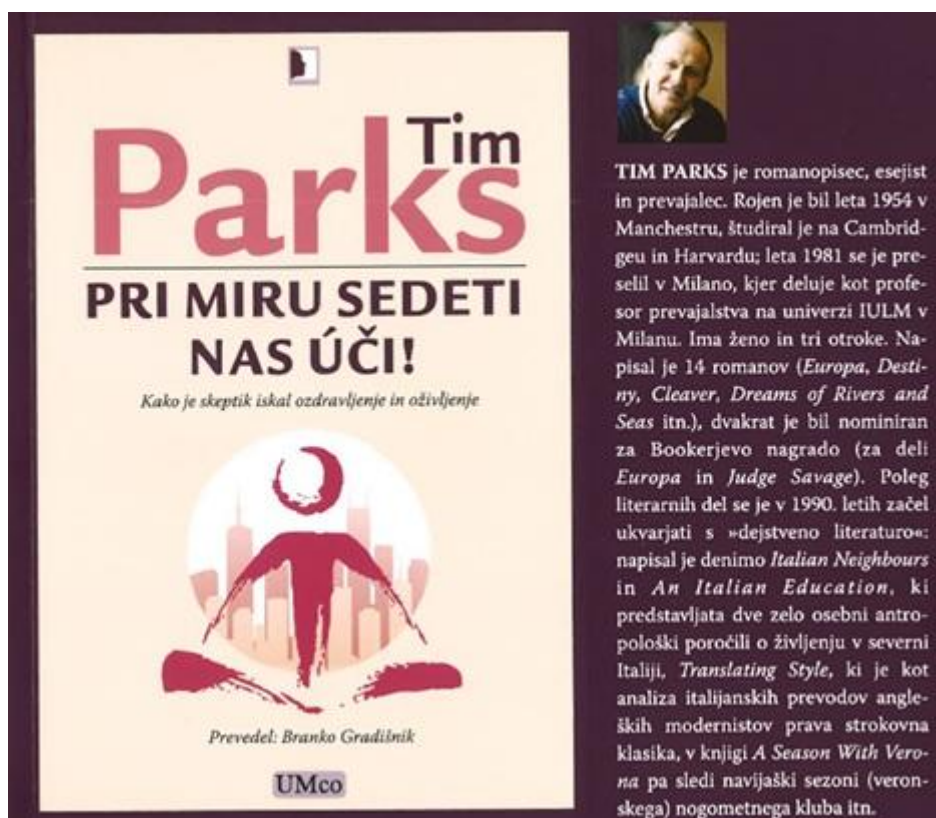
Foto: arhiv RZV

V naših oddajah pa tudi z večjimi članki v osrednjem slovenskem časniku Delu, smo se lahko seznanili, **kako dolge so čakalne dobe za zdravniške preglede za pridobitev vozniškega dovoljenja** amputirancev, para in tetraplegikov ter drugih telesnih invalidov v **URI Soča**.

Iz prve roke pa nam bo v oddaji **Sončni žarek** na **Radiu Celje** podrobno povedal in nas seznanil **Franci Smrke**, član **Društva amputirancev Slovenije**, ki se je nedavno soočil s to težavo.

Zanimivi oddaji boste lahko prisluhnili v nedeljo, **12. aprila 2026**, med **18.15 in 18.45 uro** na frekvencah radia, ki so: **90.6, 94.8, 95.1 in 95.9 MHz**.

KNJIGE VABIJO
PSIHOSOMATIKA IZ PRVE ROKE
Borut Pogačnik

Založba UMco, strani 365, 28,90 eur slika iz knjige

Foto: ZIFS

Zanimivo knjigo **Pri miru sedeti nas úči** je prevedel **Branko Gradišnik**. Brez podpisa pa je ostala predstavitev na zadnji strani platnic, kjer je zapisano, da gre pri tem delu za križanec med bildungs-romanom, literarnozgodovinskim esejem, osebno memoaristiko, športnim poročilom, humoristično observacijsko farso, medicinsko anamnezo, itn., itn.,...

Ko knjigo preberemo in se ozremo nazaj, se nam zdi, da je zajeto vse, kar omenja napovednik. Na kratko bi lahko rekli, da gre za angleškega romanopisca, esejista in prevajalca **Tima Parksa**, ki se je zaradi zakonske zveze z Italijanko, naselil v bližini Milana ter tam pričel s svojo kariero na vseh omenjenih področjih.

V knjigi opisuje svojo trnovo pot skozi ambulante in hodnike številnih italijanskih in drugih klinik po odkritju, da ima njegov urinarni trakt resne težave, za katere pa do konca ne zvemo, če so bile povsem odpravljene. Še najbolj mu je, vsaj kar zadeva bolečine, pomagala jogijska metoda Vipassana, ko se je udeležil enotedenske meditacijske delavnice.

Ta metoda samoočiščenja skozi samo opazovanje, naj bi bila univerzalno zdravilo za univerzalne probleme. Udeležil se je precej skeptično, vendar proti koncu celo doživel nekakšno razsvetljenje ali po ezoterični leksiki – satori. V tem pogledu ga je vsaj začasno zapustila tudi bolečina.

Čeprav se zdi opisovanje neke osebne zdravstvene težave sprva nekoliko groteskno, pa nas pisec do konca pusti v določeni napetosti, da knjigo preberemo do konca.

Ne dogaja se pogosto, da bi tako intimne težave, kdo opisal v knjigi s 365 stranmi, pa vendar, kot lahko preberemo, obstajajo celo romani, ki nas napotujejo na to, da preizprašamo tudi svoje zdravje z morebitno hipotezo, kako pa bi sami ravnali ob takšnih in tolikšnih težavah v življenju, kot so bile avtorjeve, ali kakor je o knjigi zapisal David Lodge: »Boleče iskrena, do obisti živa, temno komična samopreiskava povezav med pisanjem, osebnostjo in zdravjem.«

ŠKOFJELOŠKI PASIJON

Škofjeloški pasijon

Foto: K.B. – ZIFS 2026

Po enajstih letih se je v Škofjo Loko vrnila največja gledališka uprizoritev na prostem **Škofjeloški pasijon**. »Vsega skupaj je bilo 9 predstav. Igralci opravijo krožno pot skozi mestno jedro in vmes na vseh štirih prizoriščih pred gledalci odigrajo 20 prizorov,« sporoča izvajalka Katja, ki si je ogledala uprizoritev pasijona.

Na zgornji desni sliki sta dva Juda: moški in otrok (Judje iz 8 prizora). Sledi slika iz 5 prizora (Vhod v Jeruzalem). Spodnja slika je iz 8 prizora (Judež in sodba).

OBREZOVANJE Zoran Radonjić »Žonki«

Izvor obrezovanja, tj. odstranitve spodnjega dela kože na spolnem udu, **ni znan**. Obred je izpričan že v antičnem Egiptu, pri Hebrejcih ali Judih pa je pomenil versko dolžnost, ki je zapečatila njihovo »zavezo« z Bogom.

Neapeljski dominikanec **Gabriel Barletta** iz 15. stoletja je svojčas slovel po posmehljivih pridigah. Menda je nekega dne vprašal osuple poslušalce, po katerem očitnem znamenju je Samarijanka spoznala, da je Kristus Jud.

V muslimanskem okolju obrezovanja na začetku niso poznali (Koran ga ne predpisuje), kot ustaljeni običaj se je razširil v kasnejših stoletjih. Sam obred opravi brivec ali kirurg med sedmim dnevom po rojstvu in trinajstim letom starosti dečka (odvisno od območja in okoliščin). Gre pravzaprav za **iniciacijski obred**, ki ponazarja dečkov vstop v odrasli svet, in nekakšno očiščenje. Sledi mu slavje z obdaritvijo.

Obrezovanje poznajo danes tudi egipčanski Kopti, kristjani v Etiopiji in nekatera plemena v črni Afriki.

SKUPAJ V HRIBE

Glinščica 2026

Foto: Odbor inPlaninec

Odbor Planinske zveze Slovenije za planinstvo invalidov — Odbor inPlaninec bo v sredo, **22. aprila 2026**, ob **10. uri** v Izobraževalnem centru Emil Frey Slovenija (Konferenčna dvorana, Baragova ulica 7d, Ljubljana) predstavil aktivnosti letošnjega leta, ki povezujejo ljudi različnih zmožnosti in soustvarjajo vključujočo družbo.

Kdo vse je inPlaninec? Vsak, ki se pridruži inkluzijskemu pohodu, ne glede na njegovo vlogo na pohodu oziroma invalidnost ali neinvalidnost. Z besedo inPlaninec zajemamo invalide, osebe s posebnimi potrebami in neinvalidne, od najmlajših do poznih let. Vsi skupaj tvorijo skupnost inPlaninec. Vloge, v katerih je lahko inPlaninec, so različne: prostovoljec, spremljevalec, pohodnik, planinec, plezalec.

Na dogodku bomo predstavili **letošnje inkluzijske pohode** ter izpostavili navdihujoče posameznike, ki s svojo voljo in zgleodom dokazujejo, da so **meje pogosto le v naših glavah**. Predstavili bomo **Zbornik Odbora inPlaninec** od 10. obletnici, ki smo jo praznovali 2025, program **Inkluzijski koraki k zdravju in čezmejno sodelovanje** s projektom **Pohodi v tišini in čuječnost SIHIMI**. Poseben poudarek bo namenjen prostovoljstvu, ki povezuje vse generacije. V nadaljevanju bodo predstavljeni ključni projekti in aktivnosti, med drugim, načrt pohodov **GOGO 2026**, **paraplezanje** ter **Camino na Portugalskem**.

Vizija Odbor inPlaninec je: »Ustvarjamo priložnosti za inPlanince.« S tem spodbujamo invalide in osebe s posebnimi potrebami k aktivnemu življenjskemu slogu z več gibanja, vključevanja in enakovrednega sodelovanja v družbi ter gradimo skupnost, kjer osamljenost nima prostora. Smisel naše akcije je, da invalidom ter osebam s posebnimi potrebami priporočamo in predvsem omogočamo aktiven življenjski slog ter čim več telesne dejavnosti.

Število pohodnikov invalidov in prostovoljcev, ki jih spremljajo in skrbijo za njihov varen korak, je iz leta v leto večje. Posebej želimo privabiti v naše vrste **mlade prostovoljce**. Na vsakem od letošnjih pohodov pričakujemo veliko udeležbo. Pomlad nas spodbuja k gibanju na prostem, zato se znova podajamo Skupaj v hribe. **Prvi inkluzijski pohod Skupaj v hribe**, ki se ga bodo udeležile **osebne na vozičkih**, bo v soboto, **25. aprila**, ko se bomo podali v **Prekmurje**. Ta pohod bo posebej posvečen mladim, saj sovпада z **Evropskim tednom mladih**.

Prosimo vas, da svojo udeležbo na novinarski konferenci potrdite na e-naslov gogo@pzs.si, inplaninec@pzs.si ali na telefonski številki 031/536 573, 041/590 981, kjer vas bosta prijazno nagovorila Stojan Rozman, vodja delovne skupine GOGO, ali Marjeta Čič, namestnica vodje odbora inPlaninec. (vir: Odbor inPlaninec)

50 LET GORENJSKEGA DRUŠTVA ZA CEREBRALNO PARALIZO SONČEK

Miro Treven

VABILO

na srečanje članov društev Zveze Sonček
in praznovanje 50-letnice Gorenjskega
društva za cerebralno paralizo Sonček

Čakajo nas pester kulturni in spremljevalni program,
skupno kosilo ter veselo druženje ob dobri glasbi.

Kdaj? **Sobota, 30. maj 2026 ob 10. uri**
Kje? **Vojašnica Petra Držaja, Kranj**

Vsi imamo želje. Vsi sanjamo.
Vsi lahko uresničimo želje in izpolnujemo sanje

Bodite del zgodbe, ki jo skupaj ustvarjamo že 50 let!

Pestro druženje članov iz vse Slovenije

Foto: Zveza Sonček

Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo – Sonček (GDGP) že pol stoletja pomembno prispeva k podpori otrokom, mladostnikom in odraslim z gibalnimi ovirami ter njihovim družinam. Društvo razvija programe, ki spodbujajo samostojnost, socialne veščine in kakovost življenja – od šol za starše in terapevtskih kolonij do različnih dejavnosti, kot so terapevtsko jahanje, delavnice, počitniško varstvo in osebna asistenca.

Društvo je **od vsega začetka tesno povezano z Zvezo Sonček**, saj je bilo tudi njen **ustanovni član**. Pomembno vlogo pri tem je imel prvi predsednik društva **Adolf Mrak**, ki je pozneje postal tudi prvi predsednik Zveze društev za cerebralno paralizo Sonček Slovenije. S tem je gorenjsko društvo pomembno sooblikovalo razvoj organizirane podpore za osebe s cerebralno paralizo na nacionalni ravni.

Ob 50-letnici delovanja bo v soboto, 30. maja 2026, potekalo tradicionalno vseslovensko srečanje društev Sonček. Dogodek bosta organizirala **Gorenjsko društvo Sonček** in **Zveza Sonček**, gostila pa ga bo **Vojašnica Petra Petriča v Kranju**. Ob jubileju se obeta **pestro druženje članov iz vse Slovenije ter bogat spremljevalni program.**

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Boris Horvat Tihi (ZDGNS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Staša Pust (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavniki bralcev)

Izhajanje revije podpirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.